

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 70 Lei
Pe jum. an . . . 35 Lei
Pe trei luni . . . 12 Lei
Un exemplar 50 bani.
TELEFON P. ORAȘ ȘI
INTERURBAN No 750

ROMÂNUL

**REDACTIA ȘI
ADMINISTRAȚIA**
Str. Românilui 1/a.
Inscripția se primește
la administrație și se în-
registrează conform legii.
**MANUSCRIPTELE
NU SE ÎNAPOIAZĂ**

Constătuiri.

Cu prilejul deschiderii corpurilor legiuitoare, membrii organizațiilor politice au căutat să se sfătuiască între ei, pentru a constata posibilitatea unor noi apropieri, față de unele din celelalte grupuri și formațiuni.

După cum era și natural, a trebuit să aibă loc și o constătuire a majorităților, în care declarațiile făcute de șeful guvernului au avut darul să fie cele mai interesante.

D. general Averescu, nu se folosește de procedee diplomatice pentru a spune ceea ce gândește. Dsa spune simplu, scurt, militărește, fără a examina măcar faptul, dacă prin felul acesta de declarații, dsa nu face rău propriului său partid.

În recenta constătuire a majorităților, d. general, a vorbit mai liber ca totdeauna și mai puțin preocupat de diplomație, ceea ce înseamnă că dsa a reușit să facă să apară situația, foarte grea a guvernului în adevărata ei lumină.

Din punctul acesta de vedere, mulți din partizanii dlui Averescu, trebuie să fi rămas nemulțumiți de modul franc al șefului guvernului, de a expune situația partidului său.

Noi credem însă că această cale, a sincerității, deși nu e diplomatică, totuși e cea mai bună, de oare ce ea nu caută să ascundă niște lucruri atâta de evidente pentru toți.

În primul rând d. general Averescu, în calitatea sa de șef de partid, s'a adresat partizanilor săi cerându-le să-și strângă rândurile și să dea proba unei solidarități indispensabile, într'un moment când soarta partidului depinde exclusiv de ideea de unire a tuturor forțelor.

Acest apel, care e mai mult o implorare, poate da lesne o idee de ceea ce se petrece în sânul organizației averescane și de tumultuoasele divergențe de păreri ce se ridică acolo.

Un alt moment interesant, în cele spuse de d. general Averescu, este acela când dsa a declarat că ține deschise brațele tuturor acelor cari ar dori să contribuie la liniștea țării. Aceasta înseamnă că, departe de a mai păstra atitudinea de intransigență în colaborare, cerută de unii partizani, partidul poporului, sau mai bine zis, guvernul, înțelege necesitatea de a primi toate colaborările raționale, de oare ce acesta este singurul mijloc pentru a putea salva existența cabinetului.

În consecință durabilitatea guvernului este în funcție de concursuri din afară și în funcție de ideea de colaborare, ceea ce înseamnă că în caz când nu ar exista colaboratori, așa cum este alcătuit azi, cabinetul nu ar mai putea face față situației.

O altă parte importantă a cuvântărei dlui general Averescu, este aceea în care șeful guvernului se declară nemulțumit de situația dela C. F. R. și de situația financiară, ceea ce a fost interpretat, în ceea ce privește ultimul punct, ca un atac la adresa dlui Tache Ionescu,

a cărui acțiune externă continuă a fi rău privită în cercurile averescane.

Asigurările palide de devotament ce au fost date dlui general Averescu, nu au avut darul să îndulcească amărăciunile și preocupările de viitor, atât de numeroase și de legitime ale șefului.

Situația și democrații.

Față de nevoia resimțită de partide, de a organiza constătuiri între membrii lor, d. Take Ionescu, nu atât din spirit de imitație, cât, ne place s'o credem, dintr'o nevoie dictată de împejurări, a știut să se consulte cu amicii săi politici.

Dsa deși stătnic de frunte în cabinetul dlui Averescu, s'a constătuț cu partizanii săi, într'un moment, când în altă parte, avea loc o altă constătuire, aceea a majorităților.

Pentru ca adunarea dlui Take Ionescu să fi putut să prezinte un alt interes, decât numai pe acela al existenței sale, ar fi fost drept, ca în adunarea democrațiilor, să spue lucruri de natură să intereseze într'o măsură apropiată, de aceea în care au interesat declarațiile șefului partidului.

S'a așteptat ca dl Take Ionescu, să vorbească pe larg, despre politica sa externă, și despre rodul discuțiilor ceute în streinătate. D. Take Ionescu, a înțeles însă să fie mai puțin emoționat, dar mai dăscret.

Dsa a spus foarte puține lucruri; dsa s'a văetat de greutatea comunicăției; dsa a explicat, că vina tuturor acestor rele, se datorește numai greșelilor guvernelor anterioare. Nimic însă despre chestiile importante ale țării, afară de aceea a logodnei principelui Carol, cărdia d. ministru de externe, refuză să-și acorde consecințe de ordin politic.

D. Take Ionescu, dă acestui act un sens absolut familiar, ce nu se poate împăca însă, cu valoarea ce o are actul, față de streinătate. Căsătoriile princiare, nu pot fi numai simple acte familiare. Ele trebuiesc să aibă prințura lucrurilor sensuri și urmări politice, tăgăduite de d. Take Ionescu, care nu simte măcar nevoia, să lumineze opoziția ce o întâmpină prezența dsale în guvern.

Impresia ce se degajează din constătuirea democrațiilor, este aceea a nehotărârei, și a lipsii de orientare, ceace face să se creadă în nădejdea reîntoarcerii dlui Titulescu în țară, pentru a se putea vedea, dacă, nu cumva, concursul acestuia nu va putea să aducă ceva bun.

Capitaliștii fug din Germania.

Berlin. — Deputatul socialist Müller Franken, a interpellat în parlament, în chestia marilor averi, cari sunt scoase din Germania prin contrabandă, pentru a se scuti de impozite. Deputatul Müller Franken, a arătat, că dacă aceste averi, vor continua a fi înstreinate din Germania, statul va avea la sfârșitul acestui an o datorie de 300 milioane mărci. În această sumă nu sunt socotite anuitățile datoriei despăgubirilor. Guvernul a promis luarea de severe măsuri, contra încercărilor de înstreinare a averilor germane. Promisiunea guvernului a fost salutăată fierbinte între partidele sociale.

Partidul din dreapta, consideră interpelațiunile și acuzațiile de asemenea natură, ca mijloace politice prin cari socialiștii încearcă să înstreineze încrederea poporului, față de familia Hohenzollern.

Guvern de colaborare și guvern național.

Îndată ce situația guvernului devine gravă, în baza unor obiceiuri, ce au luat formă de tradiție, se pune chestia guvernului de colaborare.

Aceasta se întâmplă mai ales în preajma deschiderii corpurilor legiuitoare, când este explicabil, ca slăbiciunile guvernului, să fie puse în evidență, mai mult decât ori când.

În baza acestei formule se face apel la unele formațiuni politice, cu care guvernul nu se poate găsi în relațiuni de așa natură, încât să poată să se stabilească o conlucrare fertilită.

În momentul de față se discută iarăși ideea intrării în guvern a dlui Mihalache, ca reprezentant al țărăniștilor și a dlor Vaida și Maniu, ca reprezentanți ai partidului național.

Din punctul acesta de vedere este inutil, să se mai insiste asupra imposibilităților morale, ce fac cu neputință o conlucrare între guvern și organizația din Transilvania.

Atuncia însă, când se obosește cu agitația ideii de colaborare, se aruncă în valoare formula și mai gravă a guvernului național.

Utilizată în momente de criză mare și de situațiune dificilă, această expresie a sfârșit prin a nu se mai bucura de nici un credit, din punctul de vedere al înfăptuirii de pace, în nenumărate rânduri s'a făcut proba, că atuncia chiar, când se cere cu mai multă insistență, un guvern format din reprezentanții tuturor organizațiilor politice, se caută toate mijloacele, atât de opozite cât și de cercurile conducătoare, contra formării unui cabinet în sensul de mai sus.

După discuții îndelungi, cu privire la cele două forme de guverne, se ajunge la concluzia, că o remaniere a cabinetului, nu este cu putință, decât făcându-se apel, tot la forțele majorității și ale partidului poporului, menit să recurgă în materie de consolidare a mijloacelor sale de acțiune, tot la bunurile dlui Tăslăuanu.

În consecință discuțiunile sunt zadarnice, și nici odată această zădărnicie a discuțiunilor, nu a apărut mai împede decât acuma.

Rușii concentrează trupe la frontiera polonă.

Berlin. — Campania din Taurida și Crimeea este terminată, generalul Petliura a trecut în Polonia, totuși Rusia continuă cu înarmările. Generalul Kamenev, care a condus operațiunile din Crimeea, din 30 de divizii câte avea, 21 au fost aruncate contra lui Petliura. Astfel se explică cucerirea atât de repede a orașului Proskurov. Trupele roșii se află în fata liniei Zbruc. Și mai suspecte sunt concentrațiile de trupe rusești din nord, pe liniile Smolensk-Orsa Moghilev-Witebsk-Kavacev.

Pe această parte a frontului sunt concentrate 15 divizii. Zilnic sosesc noui transporturi de trupe.

Reprezentatia tinerimii scolare.

În legătură cu solemnitatea aniversării zilei de 1 Decembrie 1918, s'a organizat de corul profesoral al liceului „Moise Nicoară” în teatrul oraşenesc o reprezentatie după masă şi seara cu un program foarte bogat, de cântări dansuri naţionale, declamaţii şi foarte interesante producţii de educaţie fizică.

Reprezentatia a fost deschisă cu Imnul regal, cântat de corul tinerimii, condus de d. profesor Petrescu, ascultat în picioare de asistenţa numeroasă, ce a ocupat toate locurile din teatru.

D. prof. Gherman dela liceul „Moise Nicoară” în cuvântarea sa festivă a arătat însemnătatea grandioasei manifestări dela Alba-Iulia din 1 Decembrie 1918, a voinţei poporului românesc de pe cîlna dreaptă a Carpaţilor, vorbind de jertfele şi suferinţele, ce s'au depus pe altarul idealului naţional şi urmăriind, dealungul veacurilor dezvoltarea istorică literară a ideii unităţii naţionale române, până la Adunarea dela Alba-Iulia, când s'a decretat această unitate.

Oratorul aduce la sfârşitul cuvântării sale omagiile de neclintită recunoştinţă a poporului românesc, M. LL. Regelui, Reginei şi armatei române.

O elevă a şcolii normale, a declamat cu mult simţ poeziile „Pace” de Cerna şi „Depart” de O. Goga.

După cântarea „Tricolorului” executată de corul mixt de elevi şi eleve, d. subl. Ionescu St. Balceşti a declamat trei poezii ale dsale, iar d. subl. Ionescu Mihai oda „Ferdinand I” şi „Mama” de M. Theodorescu.

D. căpitan Basiliu dela reg. 1 Roşiori a stors meritul aplause prin o artistică executare la vioară a câtorva piese de muzică, acompaniat la pian de dsoara Morariu.

După o scurtă pauză a urmat „O noapte în bivouac” cu cercetaşii cohorţii „Moise Nicoară”.

Un punct foarte interesant şi de tot noi în felul său a fost jocul american, foarte viu, şi urmat de exerciţii de boxes. În mijlocul scenei, doi cercetaşi înarmaţi cu mînuşi de box, legaţi la ochi, după ce şi-au strâns mînele în semnul unei părţi prietinoase au pornit să se lupte. Cum din cauza lezăturii dela ochi nu se vedeau unul pe altul, se luptau cu cea mai mare înverşunare când cu aerul, când cu instructorul american, care-i dîngia. Pe partea dreaptă şi stînga a scenei ca spre complectare a tabloului erau grupate cercetaşii Antonescu, fiecare separat faţă de câte un adversar de două ori mai mare ca ei. Aceşti Davizi puşi în faţa Goliatilor lor cu toată micimea figurei lor, cu mişcări pline de vioiciune şi energie, au doborât la pămînt pe uriaşii lor mamici.

Acţiunea a stîrnit mult haz.

A urmat în fine o luptă serioasă de box între cercetaşii Ispravnic ajutor de comandant şi Stoica, şef de grup.

Foarte interesant a fost concursul de box pentru şampionatul Aradului între cercetaşii Antonescu şi Stoica, care s'a terminat cu doborârea cercetaşului Stoica, — producând multă veselie.

Nu ne putem opri, fără ca să amintim cu această ocazie meritul dlui B. D. Mac Donald, de legatul societăţii americane a tinerilor creştini, care cu un devotament de admirat şi cu o înţelegere nepretuită a preparat cercetaşii cohorţii „Moise Nicoară” la sporturile amintite, cari mult se deosebesc de sistemele rigide de mişcări de ordine întrebuintate până acum şi la noi.

Aceste sporturi afară de aceea, că sunt practice şi uşoare, sunt şi abragătoare aşa, încât tinerii le execută din plăcere şi nu în cadrul unei ore de gimnastică ci în timpul liber sacrificînd şi orele de meditaţie. De altocum cercetaşii abia au avut vre-o câteva ore cu d. Donald, care numai din simpatie faţă de cercetaşi face exerciţii cu dînsii.

Suntem rugaţi, ca să aducem în publicitate dlui Macdonald pentru această operă a sa, mulţumirile cercetaşilor. Noi nu ne lipsim, să adăugăm, că cu bucurie observăm, că tinerii noştri merg pe drum bun şi avem nădejde, că azi-mîne vor corespunde numelui de cercetaşi, iar când vor intra în viaţă vor fi acei cetăteni, cari

vor contribui la prosperitatea şi regenerarea neamului nostru.

O altă surprindere plăcută au fost producţiunile de gimnastică svedeză, executate foarte dragălas de oţarii de război dela regimentul 109.

Nu mai puţine aplause au secerat cercetaşii, cari au dansat căuserul şi bătută în pitoresca costume naţionale.

Turburările din Irlanda se întesesc.

Situaţia din Irlanda, devine din ce în ce mai gravă. La Londra se fac pregătiri serioase în vederea izbucnirii generale a revoluţiei irlandeze şi a eventualelor atentate pe cari le-ar încerca la Londra, contra membrilor guvernului sau clădirilor publice, sinfeinerii. Palatele dlor Lloyd George şi Bonar Law, precum şi acele ale ministerelor, sunt apărate cu baricade şi sîrmă ghimpată. Poliţia londoneză, după cum scriu ziarele engleze, a făcut numeroase perchezitii domiciliare şi a descoperit urmele unei întinse conspiraţii irlandeze, îndreptată contra membrilor marcanti ai guvernului englez.

Irlandezii în revendicările lor sunt sprijiniţi de partidul englez „Labour” (al muncii). Acest partid a lansat un manifest, în care arată, că recunoaşte şi aprobă toate revendicările irlandeze, cu condiţiunea, ca viitorul guvern irlandez, să considere obligatorii pentru sine condiţiile acceptate de congresul trade unionilor: protecţia minorităţilor şi legiferarea astfel a viitoarei constituţii irlandeze, ca Irlanda să nu devie o primejdie militară sau maritimă pentru Anglia.

„Labour parti” a cerut o anchetă parlamentară, relativ la abuzurile săvîrsite de armata engleză în Irlanda. Guvernul englez a refuzat însă împlinirea cererei. Partidul muncii a făcut apel la întregă muncitorimea Angliei, cerînd acesteia tot concursul, pentru sprijinirea revendicărilor engleze.

Telegramele recente anunţă din Londra următoarele relativ la evenimentele din Irlanda:

Londra. 30 Noembrie. — *Episcopii anglicani, în număr de 17, au publicat o declaraţiune comună, prin care condamnă politica de represiune şi cer armistiţiul în Irlanda, pentru ca tratativele directe şi libere, cu fruntaşii irlandezi, să poată fi reluate cât mai repede.*

Londra. — D. O'Brien, şeful comitetului de propagandă irlandez, a primit o scrisoare, sigilată cu sigiliul poliţiei londoneze, în care este somat, să părăsească Londra, în răstimp de 24 ore, pentru că, la caz contrar, va fi ucis.

Londra 30. — *Guvernul englez, pentru a putea plasa marele număr al turbulenţilor irlandezi, a ordonat clădirea a mai multor tabere pentru internaţi. La Liverpool, au avut loc mari lupte de stradă, cari au început la orele 11 noaptea. Sinfeinerii au fost dezarmaţi abia dimineaţa. Se semnalează un număr foarte mare de răniţi şi patru morţi.*

Faceţi publicităţile DV. în cel mai răspândit ziar de dincoace de Carpaţi

„ROMANUL”

şi atunci succesul este sigur!

Se pot insera cereri şi oferte de servicii, închirieri, arăndări, cumpărări şi vânzări de mobile şi imobile, anunţuri comerciale, anunţuri de naşterii, etc. et.!

Taxele se plătesc după tarif.

INFORMAŢIUNI.

— Am amintat ieri că la actul depunerii jurământului de recuţi din garnizoană a asistat şi o comisie interaliată, care se afla în trecere prin Arad. Aceşti oaspeţi ai serbătoarei de ieri sunt dîni căpitan Gaston Lassus francez, căp. Filip Trotteur englez, locotenent Chiavari Giangirolamo italian şi căp. Victor Grigorian din armata română.

— Comandant al pieţii Arad a fost numit în locul dlui maior Stefanescu, mutat la Orşova în calitate de aghiotant al brigăzii 55 infanterie, d. maior Brătianu dela regimentul 14 călăraş.

— Prefectura poliţiei pune în vedere tuturor proprietarilor de automobile, motocicletele şi biciclete, că sunt datorii a pune, atât în faţă cât şi în spatele vehiculului, vizibil, numărul ce li-s'a liberat. Vehiculele trebuie ţinute în cea mai mare curăţenie. Contravenienţii vor fi pedepsiţi.

— Curlegătorii dela 3 ziare maghiare din localitate „Aradi Közlöny”, „Aradi Hirlap” şi „Arad és Vidéke” părăsind Mercurii atelierele, aceste ziare n'au mai apărut ieri dimineaţa. Proprietarii ziarelor au anunţat cazul prefecturii poliţiei şi inspectorului muncii, care t'imp de două săptămîni a condus tratativele între patroni şi muncitori. Nu s'a putut ajunge însă la o apănare a diferendului ivit în urma cererii muncitorilor de a li-se urca retribuţiile.

— Siguranţa de stat din localitate a descoperit zilele trecute firele unei întinse organizaţii de spionaj maghiare, al cărei sediu era în Timişoara.

S'au făcut mai multe arestări. Între cei arestaţi e şi preotul romano-catolic Augustin Tomka, profesor de religie la liceul romano-catolic, şi care era şeful organizaţiei.

Cu ocazia perchezitiilor făcute la domiciliul celor arestaţi s'au găsit la cei arestaţi arme şi muniţie în cantitate considerabilă.

Organizaţia procura informaţii despre lucrurile şi stările de aci pentru armata lui Horthy.

— În urma denunţării dnei Klein David domiciliată în strada Bocco, căreia i-s'a furat 60 chilogr. untură şi alte lucruri în valoare de 10 mii lei, agentul de poliţie Junak a reuşit să prindă pe făptuitorul furtului, Zoltán Balázs, de profesiune frizer.

— Agenţii poliţiei de stat din localitate, grupul Detuşan, cu ocazia raziei făcută în zilele trecute, arestînd mai mulţi indivizi fără ocupaţie, a reuşit să prindă şi pe Teodor Marai, ziler din Cuvin, care a spart şi a jefuit Luni noaptea, cu alţi doi tovarăşi ai săi, un vagon cu marfă în gara Aradului.

Dr. P. Robescu, ordineză dela 8—9 şi dela 2—4 în Bulev. Regina Maria (Andrassy), Palatul Neumann: Boli interne de copil şi de sânge.

— Abonaţii, cari au primit deja avizul administraţiei referitor la situaţia abonamentului lor, sunt cu insistinţă rugaţi să ne trimită fără întârziere restanţa de abonament, — ataşînd la cuponul mandatului poştal făşia sub care primesc ziarul. — În caz contrar expedierea se va suspenda.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE, să nu-ţi pară rău de cheltueţele unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendide aranjatele saloane de mobile alui :

SZÉKELY ŞI RETI

Fabrică de mobile transilvăneană. Soc. pe A.

Solemnitatea de la 1 Decembrie.

Cuvântarea dlui dr. Gh. Ciuhandu. —

„Voi, la libertate sunteți chemați, fraților! Numai să nu dați libertatea voastră spre pretext trupului, ci prin iubire să sluiți unul altuia.”
S. Pavel, Galateni: V. 13

IUBIȚI CRESTINI!

Astăzi, când pentru a doua oară sărbătorim aniversarea marelui Adunări de la Alba-Iulia în care s'a decretat libertatea și Unirea Ardealului cu Țara-Mamă, se potriveste să vă întâmpin tocmai cu acest apostolic cuvânt despre libertate.

Sunt 19 veacuri, de când sf. Apostol Pavel scrisese aceste cuvinte către Galatenii din Asia-mică, pe cari începeau să-i prindă în mrejele lor propagandiști iudaizanti, cari voiau să-i întorcă, dela libertatea creștină, la jugul practicilor iudaice.

De atunci, dumnezeiasca soie a libertății rezună, peste veacuri și generații, fără să fi fost înțeleasă pe deplin de oameni, nici chiar după ce același apostol își întrece solia cu un alt cuvânt, trimis Corintenilor (II. Cor. III. 17): „Unde este spiritul Domnului acolo este libertatea”.

Libertatea, deși propagată de Biserică și visată de filosofi, nu s'a putut împlini în toate formele sale în viața omenirii, decât d'abia foarte târziu și numai succesiv.

Terenul social-politic a fost cel din urmă, pe care a ajuns să se pună în aplicare libertatea: ca libertate a individului dela revoluția franceză încoace, și ca libertate a popoarelor, începând din zilele noastre.

Și poporul român, în veacurile de urgie ale trecutului, a ajuns numai succesiv la libertatea, ce i-se cuvenia și dânsului în concertul popoarelor lumii. Noi, românii de dincoaci de Carpați, am fost chemați la libertate în două rânduri, la două răspântii mari ale istoriei. Ziua de 3/15 Mai 1848, când pe Câmpia Libertății s'a trezit conștiința și energia noastră națională, ne-a chemat la libertate personală, prin înfrângerea iobăgiei îndelungate; — iar în 18 Nov. — 1 Dec. — 1918 am lăsat cătușile iobăgiei sufletești, care stătea în calea realizării unității noastre politice-naționale.

La Alba-Iulia a spus toată suflarea românească de dincoaci de Carpați, prin trimișii săi, că vrem să fim liberi și stăpâni în o Țară a noastră, care să îmbrățișeze pe toți românii dela Dunăre. Idealul acesta de libertate și unitate națională s'a realizat cu atât mai ușor, cu cât Dorobanțul român trecuse deja pentru a doua oară Culmile Carpaților, spre a ne strânge în brațe de frate mai mare.

Mă veți întreba, poate: Ce are de a face predica sfântului Pavel, despre libertatea religioasă-morală, cu adunarea de la Alba-Iulia și cu libertatea Neamului Românesc.

Eu v'as răspunde pe scurt, în următoarele: Creștinismul este legea sufletului omenesc. (Anima hominis naturaliter christiana).

Intreagă civilizația de 2000 ani încoaci se razimă pe ideea creștinismului. Și dacă, în special, despre civilizația creștină apuseană se spune, că s'a întemeiat pe predica săvârșită de s. Pavel în imperiul roman de apus, nu mai puțin este adevărat, că Hs. a aflat o călduroasă primire, nu numai în sufletul individual al românului, ci și în viața publică românească din trecut.

Nu este, deci, de mirat, că Apusul civilizat a pus mai întâi în practică ideea de libertate socială și politică a Individului și a Națiunilor, și că, dintre popoarele din Răsărit, tocmai românii au fost aceia cari s'au bucurat mai mult de simpatia și ajutorul Apusului luminat, spre a-și făuri unitatea politică-națională.

Și să vă întreb acum eu, iubiți Cestini! Așa stând lucrurile, care alta libertate, decât aceea răsărită din ideea creștină, am putea s'o punem la temelia vieții și viitorului poporului și statului român?! Ideea modernă despre libertate politică este fructul ideii creștine despre libertate și tocmai de aceea afirm cu toată tăria sufletului meu, că poporul român și statul român, nu au avut și nu vor avea nicioare o mai mare trebuință, politică chiar, ca Hristos și concepția creștină despre libertate să fructifice între noi, ca tocmai astăzi, când suntem la începutul unui proces nou de formațiune sufletească și de consolidare politică-națională, — ca tocmai astăzi, când în jur de noi și ducem chiar și printre noi — mișună ispitirii, intriganții, cari vor să submineze rezultatele realizate de Viteza armată Română, cari vor să ne întorcă la jugul de mai înainte, întocmai cum „iudaizantii” îi ispășeau odinioară pe Galateni cu schimbare libertatea lui Hs. cu jugul practicilor iudaice.

Biserica lui Hs. cea în formă românești, care a fost Mama Neamului Românesc, trebuie să-și spună cuvântul apostolic la această răspântie a istoriei românești, și să vestească evangheliul libertății lui Hs. după care numai Hristos poate să rămână temelia sigură a Libertății Românești.

Și în ce stă libertatea, după concepția creștină? Ni-o spune însuși sf. Pavel. Dânsul deslegă problema pe calea negativă și pe cea pozitivă. Mai întâi adecă ne cere să înlăturăm negațiunile libertății creștine, zicând: „Numai să nu dați libertatea Voastră spre pretext trupului”, și adaugă imediat elementul pozitiv: „ci prin iubire să sluiți unul altuia”.

Cu alte cuvinte: Ideea de libertate, care trebuie să stăpânească și la noi, în societate și în viața de stat, ne poruncește o slujire obștească prin dragostea către deaproapele și, în același vreme, o ferire de orice lucru iignitor pentru porunca iubirii creștinești, în care se concentrează împlinirea întregii legi, dupăcum ne-o spune același apostol (Gal. V. 14).

Istoria ni este bună mărturie, că ori de câte ori un Stat a deviat dela porunca aceasta a apostolului, abaterăa a fost răzbitată amar.

Creștinismul, prin gura fericitului Augustin, care a fost nu numai un mare teolog ci și bărbat de stat, cuprinde acest adevăr în sugestivele și energicele cuvinte: Statele, cari nu respectă dreptatea, ce altceva sunt ele, decât numai niște mari tovărășii de bandiți? (De Civ. Dei).

La ce soarte ajung asemenea state, cari calcă în picioare poruncile lui Dumnezeu de a respecta libertatea și dreptatea popoarelor și ale indivizilor, ni-a dovedit-o cu prisosință, mai recent, surparea monarhiei Austro-Ungare, pe ale căreia ruine se înalță în parte Noua Țară Românească.

Cărei libertăți avem, deci, să-i slujim în aceasta Țară? — Vi-o spune acum fiecareia mintea sa sănătoasă și inima de român.

Crezul nostru social-politic, în aceasta privință, s'a fixat cuminte în Adunarea de la Alba-Iulia: slujirea obștească a fiecărui cetățean român prin dragostea unuia către celălalt, fără deosebire de lege și limbă. Iată, de ce este memorabilă adunarea de la Alba-Iulia: pentrucă, decretând Unirea cu Țara-Mamă, a cerut ca la temelia vieții de stat să steie, drept piatră unghulară, libertatea și dreptatea în senzul social-creștin.

Dar să ne întrebăm acum fiecare: Cum împlinim noi acest Evangheliu al libertății politice-sociale pe fond creștin? Oare slujirea prin dragoste nu este pătată de oarecari umbre? Oare, noi, cei puși în orice fel de slujbă obștească, — politică, culturală, socială, bisericăască — practicăm noua libertate în deplină consonanță cu porunca pozitivă a apostolului, ori jertfim uneori aceasta libertate pentru pasiuni și interese particulare, dându-o „spre pretext trupului”? Oare, intelectualul desvoalță maximul forțelor sale sufletesti pentru fericita deslegare a intereselor obștești? Oare agricultorul muncește din destul și bine, spre a putea înlesni traiul înăspriț din zilele noastre? Oare industriașul și meseriașul și toate celelalte forțe muncitoare produc atâtă, cât cere binele Țării, și nu-și preocupesc oare munca brațelor în paguba altor pături sociale și în spre paguba Țării? Oare ceice au în mână comerțul în aceasta Țară și cu droaia de speculanți de tot felul, cum împlinesc ei porunca libertății creștine și datorla patriotică a lor?

Întrebările mele s'ar mai putea continua. Dar nu vreau, ca de pe acest amvon să deschid un proces politic la adresa celorce prin „pretextul trupului” — din ambițiune bolnavă ori din prea marea dragoste pentru bunurile pământești — atentează la fericirea cetățenilor nealunțați și la viitorul Patriei Române, făcându-se pe sine tot atăția „iudaizantii” moderni, cari subminează temeliile Țării românești încheșată prin vitejia de arme și prin jertfa de sânge a scumpei armate române. Rezolvirea acestui proces politic e de competența autorităților politice de stat și a opiniei publice.

Biserica are însă și dânsa un drept și o înaltă îndatorire chiar: de a deschide numai procesul conștiințelor, și aceasta stă în a îndemna pe fiecare român de bine — în slujbă ori în afară de slujbă — se urmeze poruncii sfântului Pavel despre libertatea creștină, căci numai astfel ne vom salva conștiințele; numai astfel ne vom pune în consonanță cu hotărârile dela Alba-Iulia, și numai astfel vom putea făuri fericirea traică a României-Marii.

Când Apostolii Domnului întorceau dinaintea sine-driului iudovesc, care le făcuse o investigație, ne spune sf. Luca Evanghelistul, că „ei se duceau dela adunare, bucurându-se ca s'au învrednicit pentru numele lui Hristos a răbda ocara” (Fapte. V. 41).

Și noi, ceice am venit dela adunarea de la Alba-Iulia, am întors bucurându-ne, că ne-am învrednicit să răbdăm ocara unui trecut de impilare și că ni-a sosit ciasul, din care începând, cu râvnă de apostoli să lucrăm pentru sălășluirea libertății pe toate plăturile românești.

Inchel iarăși cu sf. apostol Pavel: „Aceasta vă zic vouă, fraților! Carnea și sângele nu vor putea să moște nească împărăția lui Dumnezeu, nici stricăciunea pe nestrăicăciune nu va moșteni” (I. Cor. XV). Astăzi și în locul acesta, cuvintele aceste ale sfântului Pavel au următorul înțeles: Slujind poftelor cărnii și sângelui, niciodată nu vom putea să împlinim moștenirea împărăției Neamului Românesc.

Facă Domnul, ca fiecare român să fie la locul său, câte un apostol al libertății creștine, prin care să crească și să înflorească Impărăția Românească, în veci, Amin!

Parlamentul.

Sedința Camerei dela 29 Noembrie.

Se citec dispozițiunile din regulamentul Camerei, referitoare la formalitățile pentru alegerea biroului. Se alege prin sorți, comisia de șapte, pentru verificarea nouilor mandate. Se procedează, sub președintia dlui D. R. Ioanătescu, la alegerea noului președinte al Camerei. Opoziția și o parte a majorităților abținându-se dela vot, d. Zamfirescu este ales cu 120 de voturi. Noul președinte mulțumește Camerei pentru încredere, promite să fie imparțial și cere respectarea regulamentului, în litera lui. Sub președintia dlui Zamfirescu se procedează la alegerea vicepreședinților reelegându-se toți cei vechi, afară de d. Ioanătescu, în locul căruia, după balotaj, a fost ales d. Eusebiu Popovici.

Senatul.

Se alege fostul președinte și vicepreședinții sesiunii anterioare.

Senatorul basarabean, d. Eftimie Popovici, arată că Senatul a comis față de Basarabia o nedreptate, atunci, când nu a ales nici un basarabean între cei patru vicepreședinți ai Senatului. D. președinte, general Coandă, spune, că în caz de creare a încă unui loc, el va fi dat Basarabiei. Prin tragere la sorti se continuă formarea birourilor. Se alege comisia pentru verificarea nouilor mandate. Se aleg noui comisiuni pentru „Casa de depuneri” și pentru „Casa Oastei”. Se validează nouii senatori, între ei și d. Dumitrescu Bumbesti, senatorul Aradului.

D. președinte înainte de ridicarea ședinței citește o adresă a Mitropoliei prin care anunță un Te-Deum în proslăvirea Unirii Ardealului cu patria-mamă în ziua de 1 Decembrie ora 11 dimineața.

Dela Consiliul orfanilor de război.

„Consiliul central al societății Ocrotirea orfanilor din război”, compus — conform art. 25 din statute — din delegații regiunilor Iași, București, Craiova, Constanța, Chișinău, Cernăuți, Sibiu, Cluj, Timișoara delegatul M. S. Regina, delegații ministerelor de război, interne, instrucție publică, justiție, muncet și oficial național I. O. V., în ședința dela 21 Noembrie 1920, fiind de față: d. ministru de război, d. secretar general al ministerului de război și d. director general al oficiului național I. O. V., luând în cercetare criticile și invinuirile aduse prin presă administrațiunii regiunii București, constată că ele sunt în totul nejustificate și roagă presa de a verifica în prealabil informațiunile și articolele ce i-se aduc cu privire la actele de administrațiune ale acestei societăți, care are o menire socială și națională atât de însemnată.

Pentru înlesnirea acestei verificări, directorul consiliului central și directorii comitetelor regionale vor primi cuvintele instrucțiunii ca să dea reprezentanților presel toate datele sau informațiunile ce li-s'ar cere.

În fine, consiliul central a decis, ca dnii directori de ziare să devie membri de drept ai societății, pentru ca în adunările ei generale, să aibă puțința cu drept de vot deliberativ, să verifice toate actele de administrațiune și să facă propunerile ce vor crede utile pentru bunul mers al acestei opere naționale.

Președinția consiliului central al soc. „Ocrotirea orfanilor din război, Olga M. Sturza”.

Redactor responsabil: Traian P. Nițoiu.

Editor responsabil: Laurențiu Luca.

Teatru, Muzică, Cinematografie.

Teatrul APOLLO

In 1, 2, 3 Dec.

Atracție Italiană

JUGUL

Dramă socială în 6 acte.

Prim actor: THEA.

Teatrul URANIA

In 1, 2, 3 Dec.

Molma în film

Jack, inima de leu

Minune mondială pe film în 4 acte.

Primi actori: Jack și Coco moime dresate de minune

MICA PUBLICITATE.

Taxa unei publicații până la 10 cuvinte 10 Lei, de la 10 cuvinte la sus 1 Lei de cuvânt. Cuvintele culcate cu litere mai graze 2 Lei de cuvânt. Publicațiile se achită anticipativ.

CAUT de urgență un dactilograf prișcut, pe lângă condiții foarte favorabile. Dr. Ștefan Hărăguș, notar public, Baia de Cris. Ha 2227

COOPERATIVA Cermeriană caută un conducător dexter român. Adr.: Ioan Tau, inv. dir. Cermeis, jud. Arad. Ta 2237-1

CUMPĂR mării postale „Zona de ocupație Debrețin” Anrei Rusau, Arad strada Românilor No 1/a.

Scrisorile cu deviza la administrație se vor putea ridica numai între orele 5-6 p. m. La scrisorile cu destinația în provincie se va anexa taxa de francare.

S'A DESCHIS

O nouă prăvălie de bijuterii și ciasornice

În strada Mețiana (Förroy) 2. Reparații de bijuterii și ciasornice p. prețuri avantajoase. Aci se cumpără mai ieftin bijuterii și ciasornice. Da 2215

ALEXANDRU DARVAS.

GONDA și COMP.

MARE MAGAZIN DE MĂRUNȚISURI ARAD, STR. HOREN (SZÉCHENYI) în fața localității MINALY și BRÜCKNER.

Recomandăm magazinul nostru bogat asortat cu articole de galanterie și mărunțișuri. Aci se vinde numai revânzătorilor. Ce 2220-2

Aduc la cunoștința On. public din localitate și împrejurime că am deschis în Arad, strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) numărul 15

un atelier de vopsit piei și blana

cu instalație modernă și cu cele mai bune puteri de muncă. Primase spre vopsire chimică, în orice culoare, piei și blana, cu deplină garanție. Rog binevoitorii scrije.

FRANCISC MONORI

D. JAGER, croșerie de model str. Brătianu palatul minorităților binevoitori a primi pentru atelierul meu, comas de. Me 2218-2

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMANESC DIN ARDEAL BĂNAT ȘI CRISANA

CONCORDIA

SOCIETATE PE ACȚIUNI. ARAD STR. ROMANUL 1/a. TELEFON 570

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate: ca mașini de culca, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat ciflete, precum și cu cele mai moderne litere. Primește spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți precum și tipărituri administrative și advocatiale, invitar de logodnă, cununie și p. petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență.

Serviciu rapid. Prețuri moderate.

Coviltre și gume pentru automobile, vulcanizarea gumelor exterioare pentru biciclete execută profesional

Printz și Hammer

garage de automobile, ARAD, Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni) No 2. Pi 2214-

**!!! RESTAORANTUL !!!
CORNUL VÂNĂTORULUI**

redeschis lângă CABAREUL MODERN are culina cea mai bună! Beuturi excelente! Serviciu preventiv! Zilnic muzica țigănească. — Ora de retragere la 4 dimineața. Intrarea principală în str. Românilor Ca 2135-20

IN ATENȚIUNEA BĂRBĂȚILOR NEGĂSĂTORIȚI!

PRÂNZ și CINĂ

mâncări excelente, gătite de casă, în ABONAMENT LUNAR LEI 290

la ANTONIU MAYER restaurant de masa primă. Arad str. Bucur (Eötvös) 2. La prânz se servește: supă, friptură, mâncare feartă și aiuat, iar cină: friptură sau tocăniță de carne și aiuat. În fiecare dimineață, dejun tar far. pentru 1 L. 50 B.

În fiecare Vineri clorhă de pește și pește prăjit. Pentru societăți camera separată. Serviciu preventiv. Prețuri moderate. Deschis noaptea până la ora 1.

MĂRFURI TEXTILE

chifon, zefir și tot felul de pânzetură, flanelă, barchette, stoffe de haine, perdele de dantelă, velințe de pat, acoperitoare de mese, stoffe pentru haine de bărbați, articole de marame, etc. etc. se află în cantități mari și variate, pe lângă prețuri reduse la

IOAN KÖÖ

firmă de diferite articole pentru haine de dame, recunoscută ca una dintre cele mai renumite și solide. ARAD, Bul. Reg. Ferdinand I. (Boros Beni) 16, în pal. Vanicsck. Kő 1978-20

Cețiți și răs-pândiți ziarul

„ROMÂNUL”.

SENZAȚIE!
ATENȚIE!

ELISÉE și LADY

PARFUMERII PARISIENE, CELE MAI FRUMOASE CA-DOURI PENTRU CRĂCIUN ȘI PENTRU ANUL NOU.

COMPLET

ASORTIMENT BOGAT. — PREȚURI IEFTINE. — SE POT VEDEA ORI ȘI CÂND ÎN

DROGHERIA „ȘARPELE”

ARAD, EDIFIC. ANDRÉNYI. Le 2134-50

ATENȚIUNE!**KOMLOS și MUZSAY ARAD**

În palatul BOHUS vis-a-vi de intrarea teatrului. ooo

Mare asortiment de haine pentru copii de școală, paltoane de toamnă și de iarnă!

Ne ducem cu colecție de mostre la institutele mai mari, cari fac comenzi în masă!

În permanență mare asortiment de costume gale pentru bărbați și copii, pardese de toamnă, paltoane de iarnă. Serviciu punctual! Despărțământ special pentru lucrări după măsură. — Rogăm a ne Onora cu comenzi Ko 1257-60

În atențiunea comercianților

cafea, orz, zahar, zaharicose, niper, scorăsoare, ciocolată, vopseli, clei, scorbăală, săpun, cremă de gheață, lumini pe stru biserică, smoală de căruțe ..

precum și totfelul de articole de băcănie și coloniale în prețuri din București în orice cantitate de vânzare la marele magazin Da 1879-80

WILHELM DARVAS:

ARAD, str. Horea numărul 1, str. în față cu primăria.

Uzinele de Fier și Domeniile din REȘIȚA

Societate Anonimă

Poseorii chitanțelor provizorii emise cu ocazia subscripțiunii a 100.000 acțiuni noi ale Uzinelor de Fier și Domeniilor din Reșița, în valoare nominală de Lei 50.000.000 sunt rugați a face, dela 1-15 Decembrie a. c. vârsământul al doilea de Lei 350, de fiecare acțiune, prezentând chitanțele provizorii la Banca unde au efectuat subscripțiunea și primul vârsământ.

În caz când vârsământul nu se va efectua în intervalul prescris, se va aplica dispozițiunile legii.

Consiliul de Administrație.

Ce 2221-4